# DOMSTOLENS DOM
av den 13 juli 1972*

Mål 48/71

**Europeiska gemenskapernas kommission**, företrädd av juridiske rådgivaren advokaten Armando Toledano-Laredo, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg hos juridiske rådgivaren Emile Reuter, 4, boulevard Royal,

sökande,

mot

**Italien**, företrätt av ambassadören Adolfo Maresca, i egenskap av ombud, biträdd av advokaten Pietro Peronaci, ställföreträdare för l'Avvocato generale dello Stato, med delgivningsadress Italiens ambassad i Luxemburg,

svarande.

Talan avser Italiens underlåtenhet att uppfylla sina skyldigheter enligt Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 171 i detta, genom underlåtenhet att verkställa domstolens dom av den 10 december 1968 i mål 7/68 Europeiska gemenskapernas kommission mot Italien (Rec. 1968, s. 617 och ff.).

## DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden R. Lecourt, avdelningsordförandena J. Mertens de Wilmars och H. Kutscher samt domarna A. M. Donner (referent), A. Trabucchi, R. Monaco och P. Pescatore,

generaladvokat: K. Roemer,
justitiesekreterare: A. Van Houtte,

meddelar följande

* Rättegångsspråk: italienska.

## dom

## DOMSKÄL

1 Genom ansökan av den 23 juli 1971 begärde kommissionen med stöd av artikel 169 i fördraget att domstolen skulle fastställa att Italien, genom att inte följa domen i mål 7/68 av den 10 december 1968, underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 171 i EEG-fördraget.

2 Genom domen förklarade domstolen att Italien, genom att efter den 1 januari 1962 vid export till gemenskapens övriga medlemsstater av föremål med konstnärligt, historiskt, arkeologiskt eller etnologiskt värde fortsätta att ta ut den progressiva avgift som avses i artikel 37 i lag nr 1089 av den 1 juni 1939, underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 16 i EEG-fördraget.

3 Italien, som erkänner sig förpliktat att vidta åtgärder för att verkställa domen, åberopar de svårigheter som uppstått under det parlamentsförfarande som syftar till att upphäva avgiften och ändra systemet för skydd av det nationella konstarvet.

Dessa åtgärder måste med nödvändighet vidtas i de former och enligt de förfaranden som föreskrivs i dess författning.

Uttagandet av avgiften i fråga kan upphöra endast genom ett formellt upphävande. Eftersom förseningarna vid genomförandet av detta upphävande beror på omständigheter utanför de behöriga myndigheternas kontroll rör det sig inte om underlåtenhet att uppfylla skyldigheter enligt artikel 171 i fördraget.

4 Kommissionen har hävdat att upphävandet av de nationella bestämmelserna borde ha genomförts effektivare och snabbare.

5 Utan att vara tvungen att undersöka hur välgrundade dessa argument är, räcker det för domstolens del att erinra om, att domstolen genom domen av den 10 december 1968 jakande har besvarat den tvistiga frågan mellan den italienska regeringen och kommissionen om huruvida den omtvistade avgiften var att anse som en avgift med motsvarande verkan som exporttull enligt artikel 16 i fördraget.

Dessutom har domstolen, genom en annan dom av den 26 oktober 1971 i mål 18/71 mellan företaget Eunomia och Italiens regering, uttryckligen

fastslagit att förbudet i artikel 16 har omedelbara verkningar i alla medlemsstaters nationella rättsordning.

6 Eftersom det handlar om en direkt tillämplig gemenskapsregel skulle den uppfattningen, att överträdelsen kan upphöra endast genom antagandet av författningsmässigt riktiga åtgärder för att upphäva avgiftsbestämmelsen, leda till att tillämpningen av gemenskapsregeln är underordnad rättsordningen i varje medlemsstat och närmare bestämt att denna tillämpning skulle vara omöjlig så länge som nationell lag hindrar den.

7 I detta fall innebar gemenskapsrätten, såsom rättskraftigt avgjorts vad gäller Italien, att de behöriga nationella myndigheterna var förbjudna att tillämpa en nationell föreskrift som förklarats oförenlig med fördraget och att de, i förekommande fall, var skyldiga att vidta varje åtgärd för att underlätta det fulla förverkligandet av gemenskapsrätten.

8 Förverkligandet av gemenskapens mål kräver att de regler i gemenskapsrätten som fastställs i själva fördraget, eller genom de förfaranden som föreskrivs i detta, är tillämpliga fullt ut från samma tidpunkt och med samma verkan inom hela gemenskapens territorium, utan att medlemsstaterna kan uppställa hinder av något slag mot detta.

9 Den överföring som medlemsstaterna gör till gemenskapen av rättigheter och befogenheter, i enlighet med bestämmelserna i fördraget, medför en definitiv begränsning av medlemsstaternas suveräna rättigheter, och mot denna begränsning kan inte bestämmelser av något slag i nationell rätt åberopas.

10 Det måste därför fastslås att Italien, genom att inte följa domstolens dom av den 10 december 1968 i mål 7/68, har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 171 i fördraget.

11 Genom skrivelse av den 4 juli 1972 har motparten informerat domstolen om att uttagandet av avgiften har upphört och att dess verkningar undanröjts från och med den 1 januari 1962, den dag då uttagandet borde ha upphört.

## Rättegångskostnader

12 Av det föregående framgår att kommissionens talan var välgrundad.

Den påtalade underlåtenheten upphörde först efter det att de muntliga och skriftliga förhandlingarna avslutats.

Under dessa omständigheter skall svaranden förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

I målet har domstolen

beaktat rättegångshandlingarna,

hört referentens rapport,

hört parternas muntliga yttranden,

hört generaladvokatens förslag till avgörande,

beaktat Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 171 i detta,

beaktat protokollet om stadgan för Europeiska ekonomiska gemenskapens domstol, och

beaktat rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol.

Mot den bakgrunden och på ovan angivna grunder uttalar och beslutar

DOMSTOLEN

följande:

1) **Med verkan från och med den 1 januari 1962 har Italiens underlåtenhet att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 171 i Romfördraget upphört.**

2) **Svaranden skall ersätta rättegångskostnaderna.**

Lecourt Mertens de Wilmars Kutscher

Donner Trabucchi Monaco Pescatore

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 13 juli 1972.

A. Van Houtte
Justitiesekreterare

R. Lecourt
Ordförande